

Az ifi és junior világbajnoki döntős középtávfutók felnőttkori teljesítményének vizsgálata a helyezések tükrében

Kulcsszavak: középtáv, korosztályos világbajnokság, fejlődés

Bevezetés: A korcsoportos versenyzők fejlődése, és versenyeztetése foglalkoztatja leginkább manapság az edzőket és a sportági szakszövetségek vezetőit az atlétikában. Az elmúlt évtizedekben a sportág egyre jobban professzionalizálódik. Több nemzetközi tanulmány is foglalkozik a korosztályos atléták felnőttkori teljesítményével (Zelitchenok 2005, Grund, Ritzdorf 2006, Hollings-Hume 2011). Kutatásunk célja a korosztályos atlétikai világbajnoki döntős középtávfutók későbbi teljesítményének vizsgálata 1998-tól 2012-ig.

Vizsgálati módszerek: Tanulmányunk az ifi és junior korosztály, 800 és 1500 m-es versenyszámok nyolc legjobbjára fókuszált (N=480). A vizsgált futók korosztályos világbajnokságon elért időeredményét és későbbi, egyéni legjobb teljesítményének időeredményeit vetettük össze a helyezések függvényében. Az időeredményeket a hivatalos Spiriev pontérték táblázatnak megfelelő pontszámra váltottuk át. A leíró statisztika mellett (átlag, szórás) független kétmintás T-próba számításokat végeztünk a világbajnokságon elért és az egyéni legjobb időeredmények pontérték adatainak összehasonlítására.

Eredmények: Az ifi és junior korú fiúk esetében, egy esettől eltekintve, minden helyezés tekintetében szignifikánsan ($P \leq 0,05$) javulnak az időeredmények mindkét táv esetében. Az ifi lányok esetében nem figyelhető meg minden helyezés tekintetében szignifikáns javulás. Junior társaik jobbnak mutatkoznak, egy esetben nincs szignifikáns javulás az eredményeket vizsgálva. Az ifi korcsoportos fiúk átlagosan $18,86 \pm 2,97$ éves korukban érik egy egyéni legjobbjukat az ifi lányokhoz hasonlóan $18,38 \pm 2,61$. Junior korban a fiúk $21,02 \pm 3,39$, a lányok hamarabb, $20,33 \pm 3,20$ éves korukban érik el átlagosan a legjobb teljesítményüket. Ifi korban a maximális teljesítményt a két nem közel azonos idő elteltével éri el (fiú; $2,55 \pm 2,61$ lány; $2,26 \pm 2,63$). Junior társaik ezt fiúk esetében $3,01 \pm 2,80$ lányok esetében $2,27 \pm 3,03$ év alatt érik el. A korosztályos ifi világbajnokság döntős középtávfutó fiúknak csupán 25,9%, a lányoknak 22,32% jut ki nagy világversenyre. A junior korcsoport itt is jobbnak mutatkozik mindkét nem tekintetében (fiú; 50% lány; 44,14 %). Az időeredményeket vizsgálva mindkét korosztály esetében túlnyomórészt szignifikáns javulás figyelhető meg, de ennek ellenére a felnőtt nagy világversenyen való szerep- lés között különbség mutatkozik a két csoport között.

Összefoglalás: Az ifi korcsoportot vizsgálva arra a megállapításra jutottunk, hogy a döntős középtávfutók mindkét nem tekintetében alacsonyabb arányban szerepelnek a későbbi felnőtt világbajnokságokon és olimpiákon, továbbá korábban elérik az egyéni teljesítményüket. A junior korú társaiknak azonban csaknem fele szerepel, felnőtt világversenyen és később is érik el csúcsteljesítményüket pályafutásuk során. Mivel ezen vizsgálat csupán a korcsoportos versenyzők döntőseit elemzi, további kutatást igényel az ifi és junior világbajnokságon a döntőbe nem jutott futók hasonló vizsgálata.